MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-8 ta' Ottubru, 2010

Citazzjoni Numru. 43/2008

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fl-1 ta' Frar 2008 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu f'Malta fil-wieħed u tletin (31) ta' Lulju tas-sena elfejn u erbgħa (2004) liema żwieġ ġie reġistrat fir-Reġistru Pubbliku ta' Malta bin-numru ___/___ (Dok A);

2. Illi miż-żwieġ tagħhom kellhom tifel uniku bl-isem C;

3. Illi l-kunsens tal-esponenti inkiseb bi vjolenza fiżika jew morali, jew ġie indott b'biża' kif jirriżulta waqt it-trattazzjoni;

4. Li ż-żwieġ tagħhom hu vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tal-istess, kif ukoll *stante* li l-kunsens tal-konvenuta kien vizzjat b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha mpossibbli għaliha li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

5. Ukoll illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' wieħed mill-elementi taż-żwieġ;

6. Illi dan kollu kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni;

7. Għalhekk dan iż-żwieġ huwa null u bla ebda effett skond il-Liġi, b'mod partikolari a tenur tas-sub-inċiżi (a) (d) u (f) tas-sub-artikolu wieħed (1) tal-Artikolu dsatax (19) tal-Att dwar iż-Żwieġ tas-sena elf disa' mija u ħamsa u sebgħin (1975) (Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta) kif jirriżulta waqt it-trattazzjoni;

Għaldaqstant ir-rikorrent jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti sabiex jogħġobha:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti f'Malta fil-wieħed u tletin (31) ta' Lulju tas-sena elfejn u erbgħa (2004) (Dok A) huwa null u bla effett skond il-Liġi, b'mod partikolari a tenur tas-sub-inċiżi (d) u (f) tas-sub-artikolu wieħed (1) tal-Artikolu dsatax (19) tal-Att dwar iż-Żwieġ tas-sena elf disa' mija u ħamsa u sebgħin (1975) (Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta) u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taż-Żwieġ relattiv.

2. Bl-ispejjeż kontra l-intimata nġunta minn issa stess in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta, ippreżentata fit-18 ta' Marzu 2008, li permezz tagħha eċċepiet:

1. Illi l-intimata taqbel li ż-żwieġ ikkontrattat nhar il-wieħed u tletin (31) ta' Lulju tas-sena elfejn u erbgħa (2004) bejn il-partijiet fl-ismijiet premessi huwa null u bla effett skond il-liġi iżda dan għal raġunijiet unikament imputabbli lir-rikorrent, u dan kif ser jigi provat fil-mori tal-kawża u għaldaqstant l-intimata ma għandhiex tbati l-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri;

2. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż.

Rat il-lista tax-xhieda;

Rat l-atti proċesswali;

Rat l-affidavits;

Semgħet il-partijiet;

Rat il-verbal tas-seduta tat-2 ta' Lulju 2010 illi permezz tiegħu il-kawża tħalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fil-31 ta' Lulju 2004 a bażi tal-artikolu 19 (1) (a), (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta taqbel għal raġunijiet imputabbli lill-attur; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta'*

diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju." (**"Anna Tonna vs Alexander Tonna"** deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Illi l-artikoli ċitati mill-attur jirrigwardjaw:

19 (1) (a) – kunsens ivviżżjat bi vjolenza;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Illi kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża **"Joseph Zammit vs Bernardette Zammit"** (27 ta' Jannar, 2006):

"Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u ċjoe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u ċjoe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasiżża hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taż-żwieġ jew

inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-dispożizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Illi fil-kawża **"Nicholas Agius vs Rita Agius"** (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: *"B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ."* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi **"Angela Spiteri vs Joseph Spiteri"** (4 ta' Novembru, 1994), **"Robert Attard vs Josephine Attard"** (18 ta' Ottubru, 1995) u **"Janet Portelli vs Victor Portelli"** (14 ta' Awissu, 1995).

Illi fil-kawża fl-ismijiet **"Mario Mizzi vs Maris Mizzi"** (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li: *"Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija*

psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

Illi l-Qorti jidhrilha li dan iż-żwieġ qatt ma kellu jseħħ u l-fatt li l-partijiet għamlu perjodu qasir ħafna jgħixu ta' miżżewġin huwa xhieda ta' dan. Dan ġara *nonostante* l-fatt li damu għarajjes kważi tmien snin iżda miżżewġin sentejn biss. Jidher li kien hemm differenza bejn il-mod kif trabbew il-partijet li hija anke evidenti fl-affidavits; element ta' elitiżmu nġustifikat da parti tal-attur u l-familja tiegħu u ta' sens ta' inferjorita' korrispondenti da parti tal-konvenuta, li l-familji rispettivi komplew aċċentwaw minflok issanaw. Dan wassal biex wara ż-żwieġ il-problemi kibru minħabba l-koabitazzjoni u wasslu għal inċidenti gravi bejniethom li wasslu wkoll lill-konvenuta titlaq mid-dar. Huwa għalhekk ċar għall-Qorti li t-tnejn (forsi aktar l-attur iżda anke l-konvenuta li m'għarfitx dan mill-ewwel) huma affetti minn anomalija psikologika kif imsemmija fl-artikolu 19 (1) (d) tal-Att dwar iż-Żwieġ. Il-Qorti m'hijiex se żżid ma dan għaliex kull dettall ta' dak li ġara qabel u wara ż-żwieġ li jissemma fis-sentenza jista' jservi ta' detriment għall-partijiet u speċjalment għal binhom li huwa l-uniku wieħed li żgur ma jaħtix għal dak li ġara.

Għalhekk il-Qorti tiddeċiedi din it-talba billi tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partijiet fil-31 ta' Lulju 2004.

Spejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------